

Sygn. akt III CZ 149/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A. P. przeciwko P. spółce akcyjnej
w W.

o zapłatę i ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 kwietnia 2022 r.,

zażalenia strony pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 października 2021 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny, po sprawdzeniu wskazanej przez stronę pozwaną P. S.A. w W. w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia i ustalenia jej na kwotę 42 000 zł, odrzucił tę skargę kasacyjną. W uzasadnieniu wskazał, że niezależnie od zawyżenia przez pozwaną wartości przedmiotu zaskarżenia, to w dodatku skarga kasacyjna została wniesiona po ustawowym terminie, gdyż wyrok z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi pozwanej w dniu 12 sierpnia 2021 r., zaś skarga kasacyjna została złożona w biurze podawczym Sądu Apelacyjnego w dniu 13 października 2021 r. Jeśli zaś chodzi o określoną w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu na poziomie kwoty

75 240 zł, to Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że powód zgłosił w pozwie trzy roszczenia, z których roszczenie pieniężne dotyczyło kwoty 74 455,97 zł oraz kwoty 785,33 zł, natomiast wartość przedmiotu sporu w odniesieniu do roszczenia o stwierdzenie nieważności umowy kredytowej została określona na kwotę 108 820, a wartość przedmiotu sporu co do roszczenia o ustalenie abuzywności klauzul zawartych w tej umowie na kwotę 42 000 zł. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2020 r. Sąd Okręgowy uwzględnił jedynie żądanie o ustalenie abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytowej, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Apelację od tego rozstrzygnięcia złożyła pozwana, w której wartość przedmiotu zaskarżenia określiła na kwotę 75 240 zł. Wprawdzie tak określona wartość przedmiotu zaskarżenia apelacją nie została zweryfikowana w trybie art. 368 § 2 k.p.c. w zw. z art. 25 § 1 k.p.c., jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego nie stanowi to przeszkody do sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym w celu zbadania dopuszczalności skargi kasacyjnej.

W zażaleniu pozwana wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego oraz o przeprowadzenie dowodów z dokumentów w postaci wyciągu z księgi nadawczej strony pozwanej z dnia 8 października 2021 r. i wydruku z systemu śledzenia przesyłek P. S.A., na okoliczność złożenia przez pozwaną skargi kasacyjnej drogą korespondencyjną i nadania przesyłki zawierającej skargę kasacyjną przed upływem terminu do jej wniesienia. Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 165 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że w przypadku wniesienia pisma procesowego za pośrednictwem operatora wyznaczonego za termin jego wniesienia uważa się termin faktycznego dostarczenia do sądu, podczas gdy z przepisu tego wynika, że w takim przypadku za datę złożenia pisma przyjmuje się dzień oddania pisma w placówce operatora; art. 165 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej z uwagi na uchybienie terminu do jej wniesienia, podczas gdy została wniesiona w ustawowym terminie; art. 25 § 1 i 2 k.p.c. i art. 26 k.p.c. w zw. z art. 368 § 2 k.p.c. poprzez: - dokonanie przez Sąd drugiej instancji sprawdzenia i zmiany wartości przedmiotu zaskarżenia po wniesieniu skargi kasacyjnej, podczas gdy było to niedopuszczalne z uwagi na to, że wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) została utrwalona w toku postępowania i Sąd drugiej instancji nie był uprawniony do dokonania jej zmiany; - ustalenie przez

Sąd drugiej instancji nowej wartości przedmiotu zaskarżenia w sposób dowolny, niepoparty jakimikolwiek wyliczeniami czy wiedzą specjalistyczną; art. 25 § 1 i 2 k.p.c., art. 26 k.p.c. w zw. z art. 368 § 2 k.p.c. i art. 398² § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że skarga kasacyjna była niedopuszczalna z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy w niniejszej sprawie nie było podstaw do wywiedzenia takiego wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, że skarga kasacyjna została wniesiona w dniu 13 października 2021 r. Z adnotacji urzędowej, tzw. prezentaty uczynionej na pierwszej stronie skargi kasacyjnej (k. 338) nie wynika, że została wniesiona osobiście, niezależnie od tego, że nie zawiera wszystkich elementów wynikających z wydanego na podstawie art. 148 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Sprawiedl., poz. 138), w szczególności brakuje podpisu przyjmującego pismo oraz godziny wpływu pisma. Ta ostatnia informacja miałaby istotne znaczenie w kontekście danych zawartych w wydruku z systemu śledzenia przesyłek P., według którego doręczenie pisma nastąpiło w dniu 13 października 2021 r. o godz. 9.45 (k. 401). Z dokumentu tego, jak i z księgi nadawczej pozwanej (k. 400) wynika, że nadanie przesyłki w placówce P. przez jej adresata (czyli oddanie pisma w rozumieniu art. 165 § 2 k.p.c. w zw. z art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 896) miało miejsce w dniu 8 października 2021 r. Należy też zwrócić uwagę, iż opłata od skargi kasacyjnej została wniesiona w dniu 8 października 2021 r. (k. 386).

W konsekwencji, mając na względzie przedstawione przez pozwaną dowody na okoliczność daty wniesienia skargi kasacyjnej, przy zasadniczych brakach, jakimi dotknięta jest tzw. prezentata, należało przyjąć, iż pozwana wykazała, że skargę kasacyjną wniosła w dniu 8 października, a nie 13 października 2021 r.

Zażalenie strony pozwanej nie zasługiwało jednak na uwzględnienie, gdyż Sąd Apelacyjny był uprawniony, w związku z wniesieniem skargi kasacyjnej, do

zbadania wartości przedmiotu zaskarżenia, skoro miało to znaczenie dla jej dopuszczalności i prawidłowo przyjął, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 42 000 zł. Rzeczywiście w pozwie powód określił wartość przedmiotu sporu na kwotę 75 240 zł, która jednak odpowiadała wartości roszczenia pieniężnego (suma żądania I a i b), natomiast w pozwie zostały zgłoszone jeszcze dwa roszczenia majątkowe niepieniężne i Sąd Okręgowy z urzędu przeprowadził stosowne postępowanie, w ramach którego wezwał powoda do sprecyzowania wartości roszczeń niepieniężnych, i postanowieniem z dnia 16 września 2019 r. ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 226 062 zł, która odpowiada sumie roszczenia pieniężnego i wartościom sporu dwóch roszczeń niepieniężnych (k. 58, 61, 68). Odpis postanowienia został doręczony pozwanej (k. 74), a zatem miała wiedzę w tej materii. Zważywszy na okoliczność, iż Sąd Okręgowy uwzględnił tylko roszczenie o stwierdzenie abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytowej (k. 241) i apelację złożyła tylko strona pozwana, przedmiotem rozpoznania w postępowaniu drugo-instancyjnym było wyłącznie roszczenie o stwierdzenie abuzywności klauzul umownych, co do którego wartość przedmiotu sporu została przez powoda określona na kwotę 42 000 zł. Wobec tego wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 75 240 zł nie jest adekwatna do tego, co stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji.

Pozwana w zażaleniu nie wskazuje, poprzez stosowne działanie arytmetyczne, odniesione do roszczenia niepieniężnego stanowiącego przedmiot postępowania apelacyjnego, że ostatecznie wartość jej interesu prawnego jest nie tylko wyższa niż 42 000 zł, ale wynosi co najmniej 50 000 zł, jak tego wymaga przepis art. 398¹ § 1 k.p.c. Pozwana jako profesjonalista w zakresie działalności kredytowej powinna wiedzieć, jakie konkretne konsekwencje finansowe, wiążą się dla niej w związku z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.